

ธนาคารขยะตำบลตากตก

องค์การบริหารส่วนตำบลตากตก จังหวัดตาก

ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตากตกมีปริมาณขยะเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น ขยะส่วนใหญ่ชาวบ้านจัดการกันเอง ซึ่งเป็นการเผาทำลายหรือทิ้งแบบไม่เป็นที่เป็นทาง ส่งผลให้พื้นที่ในตำบลดูไม่สะอาดเรียบร้อย อบต.จึงได้พยายามที่จะเข้าไปจัดระบบการจัดเก็บขยะในตำบลในเบื้องต้นแต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากไม่สามารถจัดหาสถานที่ทิ้งขยะภายในตำบลได้ เพราะชาวบ้านในท้องถิ่นไม่อนุญาตให้มีการทิ้งขยะในพื้นที่ของตนเอง

เนื่องจากในตำบลมีโรงเรียนถึง 4 แห่ง อบต.จึงมีแนวคิดที่จะให้เด็กนักเรียนนำขยะรีไซเคิลมาขายให้กับโรงเรียน เพื่อให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และแก้ไขปัญหา อีกทั้งเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เด็กนักเรียน และลดปัญหาปริมาณขยะที่มีเป็นจำนวนมาก

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: บ้านตาก

จังหวัด: ตาก

ประชากร: 3,388 คน

พื้นที่: 67.565 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2544 อบต.ตากตก ได้จัดทำโครงการ “ธนาคารขยะตำบลตากตก” ขึ้น เพื่อลดปริมาณขยะในชุมชน และเพื่อสร้างรายได้ให้แก่เด็กนักเรียนในชุมชน

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

- จัดโครงการธนาคารขยะในโรงเรียน 4 แห่ง ในตำบล ได้แก่ โรงเรียนบ้านตากประถมวิทยา โรงเรียนสว่างวิทยา โรงเรียนวัดพระธาตุน้อย และโรงเรียนหนองชะหั่ว โดยมีระบบการดำเนินงานดังต่อไปนี้
 - โรงเรียนจะแต่งตั้งคณะกรรมการในโรงเรียน โดยให้โรงเรียนเป็นผู้กำหนดระเบียบและวิธีการดำเนินการ ซึ่งมีคณะกรรมการโดยเฉลี่ยโรงเรียนละประมาณ 12 คน
 - คณะกรรมการแบ่งเป็นครูที่ปรึกษาโครงการ และนักเรียน โดยครูจะทำหน้าที่ดูแลระบบการทำงาน และนักเรียนจะผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่รับซื้อขยะจากเพื่อนนักเรียน ซึ่งนำหนักและจ่ายเงินค่าขยะ และดำเนินการรับซื้อในช่วงเช้าก่อนเข้าแถว
 - คณะกรรมการของโรงเรียนต่างๆ ติดต่อร้านรับซื้อของเก่า เช่น ร้านวงษ์พาณิชย์ หรือร้านค้าอื่นๆ เข้ามารับซื้อขยะรีไซเคิลในโรงเรียนประมาณ เดือนละ 2 ครั้ง
 - ในส่วนของราคาซื้อ-ขายขยะรีไซเคิล ราคาที่ขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าจะสูงกว่าราคารับซื้อจากนักเรียนประมาณ 25-50 สตางค์/กิโลกรัม โดยที่ผลกำไรที่ได้จะเก็บไว้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อขยะต่อไป
- สนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียนทั้ง 4 แห่ง รวมจำนวน 50,000 บาท เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการ

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	1. งบประมาณของ อบต.ดากดก ในปี 2545 จำนวน 50,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้ • ค่าใช้สอยวัสดุ จำนวน 30,000 บาท • เงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อ จำนวน 20,000 บาท
อุปกรณ์/เครื่องมือ	1. ดาซัง จำนวน 4 เครื่อง
บุคลากร	2. สถานที่เก็บขยะ โรงเรียนละ 1 แห่ง รวม 4 แห่ง
	1. นักเรียน ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการในโรงเรียน โรงเรียนละประมาณ 8-12 คน จัดเวรกันทำงาน 5 วัน/สัปดาห์
	2. ครู ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของคณะกรรมการ โรงเรียนละประมาณ 1-3 คน ทำงาน 5 วัน/สัปดาห์

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กลางปี 2544	- อบต. มีความพยายามจะแก้ไขปัญหาขยะในตำบล โดยการจัดหาสถานที่ทิ้งขยะ และจัดระบบการจัดเก็บขยะในชุมชน แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ - ปลัด อบต. และผู้บริหารโรงเรียนมีแนวคิดที่จะจัดทำโครงการธนาคารขยะในโรงเรียน - จัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน 4 แห่ง ผู้นำชุมชน และ อบต. เพื่อแสดงความคิดเห็นถึงวิธีการและแนวทางในการจัดทำโครงการ	ปลัด อบต./ ผู้บริหารโรงเรียน/ ผู้นำชุมชน
สิงหาคม 2544	- เขียนโครงการเพื่อเสนอสภา อบต. และสภา อบต. เห็นชอบให้ดำเนินโครงการ พร้อมตั้งงบประมาณจำนวน 50,000 บาท - วางแผนการดำเนินงาน - แต่งตั้งคณะกรรมการ และผู้รับผิดชอบร่วมกันระหว่าง อบต. และโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 4 แห่ง	อบต./ ผู้บริหารโรงเรียน
มีนาคม 2545	- ส่งมอบงบประมาณในการดำเนินการให้แก่โรงเรียน	อบต./ ผู้บริหารโรงเรียน
เมษายน 2545	- จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นต่อโครงการ และจัดเตรียมสถานที่เก็บขยะในโรงเรียนแต่ละแห่ง - ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนในโรงเรียนมาสมัครเป็นสมาชิก และสมัครเป็นคณะกรรมการ - แต่งตั้งคณะกรรมการในโรงเรียนต่างๆ	โรงเรียน 4 แห่ง
พฤษภาคม 2545 เป็นต้นมา	- ดำเนินโครงการธนาคารขยะในโรงเรียน โดยมีระบบการบริหารงานดังต่อไปนี้ • ให้นักเรียนนำขยะมาขาย ณ จุดรับฝากขยะ คณะกรรมการทำการชั่งน้ำหนักและจ่ายเงิน ในช่วงเช้าก่อนเคารพธงชาติ • บริษัททวงษ์พาณิชย์ และร้านรับซื้อของเก่า เข้ามารับซื้อประมาณ 2 ครั้ง/เดือน	คณะกรรมการในโรงเรียนทั้ง 4 แห่ง
ทุกปี	- ประชุมร่วมกันระหว่าง อบต. ผู้นำชุมชน และผู้บริหารของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนรายงานผลการดำเนินการ	อบต./ ผู้นำชุมชน/ ผู้บริหารโรงเรียน

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

โรงเรียนในตำบล 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้าน
ตากประภมวิททยา โรงเรียนสว่างวิทยา
โรงเรียนวัดพระธาตุ และโรงเรียนหนองชะหล้า

ร้านวงษ์พาณิชย์ และร้านรับซื้อของเก่าอื่นๆ

-- บทบาทความร่วมมือ --

เข้าร่วมโครงการ และดำเนินโครงการตาม
แนวทางและนโยบายของ อบต. โดยให้ครูและ
นักเรียนเข้าร่วมโครงการ

รับซื้อขยะรีไซเคิลจากโรงเรียน

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

ปริมาณขยะในพื้นที่ที่มีเป็นจำนวนมาก และไม่มีระบบกำจัดขยะที่ดี เนื่องจากส่วนใหญ่ชาวบ้าน
จัดการกันเอง โดยการเผาทำลายหรือทิ้งแบบไม่เป็นที่เป็นทาง ส่งผลให้สภาพทั่วไปของชุมชนดูไม่
เรียบร้อย อีกทั้งอบต.ไม่สามารถเข้าไปจัดระบบการจัดเก็บขยะในตำบลได้ เนื่องจากชาวบ้านใน
ท้องถิ่นไม่อนุญาตให้มีการทิ้งขยะในพื้นที่ของตนเอง และ อบต.ยังไม่สามารถหาที่ทิ้งขยะที่เหมาะสม
ได้

หลังการดำเนินการ

สภาพทั่วไปของตำบลสะอาดขึ้นเนื่องจากนักเรียนในชุมชนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการประมาณ
1,100 คน ร่วมกันเก็บขยะรีไซเคิลเพื่อจำหน่าย และสามารถลดปริมาณขยะได้ประมาณ 600 - 800
กิโลกรัม/เดือน และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากค่าขายขยะ เช่น ในโรงเรียนบ้านตากประภมวิททยาได้รับเงิน
จากการจำหน่ายขยะรีไซเคิลเดือนละประมาณ 1,000 บาท

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
-บางโรงเรียนไม่ค่อยให้ความร่วมมือและจริงจังกับ การดำเนินโครงการ	-กระตุ้นให้โรงเรียนเห็นถึงความสำคัญของการ กำจัดขยะและการลดปริมาณขยะมากขึ้น โดย การพูดคุยกับผู้บริหารโรงเรียนในที่ประชุมของ อบต.

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ความร่วมมือจากโรงเรียนทั้ง 4 แห่ง โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน ที่เห็นความสำคัญและ
ดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยที่ อบต.ได้พยายามกระตุ้นให้ผู้บริหารของโรงเรียนเห็น
ความสำคัญของโครงการนี้

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายวีระ นาทวีระนันท์
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลตากตก
ที่อยู่ : หมู่ 5 ตำบลตากตก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก 63120
โทรศัพท์ : (055) 592-028, (01) 887-7606
E-mail : m99630204@Dola.go.th

ชื่อ-นามสกุล : นายพัชรพงษ์ ไกรแสง
ตำแหน่ง : อาจารย์
หน่วยงาน : โรงเรียนบ้านตากประถมศึกษา
โทรศัพท์ : (09) 860-5147

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2544

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ 5 ตำบลตากตก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก 63120
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	67.565 ตารางกิโลเมตร 1,883,030 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	2,443,393.13 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	8 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 1 คน ลูกจ้างประจำ 4 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	3,388 คน
จำนวนครัวเรือน	855 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	19,916 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลบ้านตาก มีลักษณะภูมิประเทศเป็นหมู่บ้าน ที่ตั้งเรียงรายตามลำน้ำปิงเป็นทางยาว มีแหล่งน้ำ สำคัญ คือ แม่น้ำปิง ไหลผ่านทางตะวันออกของตำบล ในแนวเหนือ-ใต้และห้วยตากไหลผ่านทางตอนเหนือ ของตำบลในแนวตะวันตก-ตะวันออก พื้นที่โดยทั่วไป เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำปิง และเป็นที่ราบสูง มีป่าไม้ เบญจพรรณทางด้านตะวันตกเหมาะสำหรับทำนาและ การเกษตร ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือ การทำนา ทำ ไร่ ค้าขายและทำการเกษตร และมีอาชีพเสริมคือ แปรรูปอาหาร เช่น ถั่วสะบัดงา ไข่เมี่ยง ก๋วยเตี๋ยว และ มะนาวดอง